

Stimuleringsregeling zorggeschikte woningen - reactie Alzheimer Nederland

Op dit moment zijn er 290.000 mensen met dementie, zij vormen een derde van de ruim 800.000 kwetsbare ouderen in Nederland. Als gevolg van de vergrijzing zal het aantal mensen met dementie de komende twintig jaar verdubbelen tot een half miljoen. Nu al woont driekwart van de mensen met dementie thuis. Dat is een zeer intensieve opgave, met vaak veel stress en een grote zorglast voor de directe naasten. Mensen met dementie willen het liefst zo lang mogelijk in de eigen omgeving blijven wonen, maar met het huidige aanbod aan woonvormen is dit niet mogelijk. Alzheimer Nederland pleit voor het bouwen van dementievriendelijke woningen, waar mensen met dementie kunnen blijven wonen, ook als de zorgvraag toeneemt. Alzheimer Nederland is daarom blij dat met de subsidieregeling een stimulans wordt gegeven aan de bouw van woningen voor ouderen met een zorgvraag. Wij maken graag van de gelegenheid gebruik om te reageren op de internetconsultatie.

Verkapte verpleeghuizen voorkomen: spikkel en stel maximum

Alzheimer Nederland vindt het teleurstellend dat met de subsidieregeling op de eerste plaats woonvormen worden gecreëerd die volledig worden bewoond door mensen met een Wlz indicatie. Op pagina 8 is te lezen dat pas in de tweede of derde plaats kan worden gedacht aan woonvormen waarin een deel van de woningen van tevoren is gereserveerd voor mensen met Wlz indicatie of waarin mensen met én zonder Wlz-indicatie gemend (of gespikkeld) wonen. In de subsidieregeling is als voorwaarde opgenomen dat minimaal 30% van de te realiseren zorggeschikte wooneenheden verhuurd dienen te worden aan mensen met een Wlz-indicatie. Alzheimer Nederland zou graag zien dat in de regeling ook een maximum wordt opgenomen. Zo wordt voorkomen dat er verkapte verpleeghuizen ontstaan. Alzheimer Nederland pleit voor gespikkelde woonvormen, waarbij een deel van de woningen voor mensen met een Wlz-indicatie is en een deel van de woningen voor mensen die geen of weinig zorg nodig hebben (zoals jongeren, ouderen of starters). Zo kunnen gemeenschappen ontstaan waar mensen omzien naar elkaar, omdat niet alle bewoners afhankelijk zijn van professionele zorg. Ook maakt dit het mogelijk dat partners waarvan er één zorg nodig heeft, toch bij elkaar kunnen blijven wonen. Daarnaast is het bovendien van belang dat de zorgaanbieder die de zorg verleent in de wooneenheden waarvoor een Wlz-indicatie vereist is, ook de zorg kan bieden in de andere wooneenheden. En dat deze zorg geleverd kan worden via de Zw. Zo kunnen ouderen die relatief weinig zorg nodig hebben in deze wooneenheden blijven wonen en bestaat het zorgteam uit bekende gezichten. Een gespikkelde woonvorm is volgens Alzheimer Nederland een voorwaarde voor een dementievriendelijke buurt, waar met bepaalde aanpassingen in de fysieke of sociale omgeving ervoor gezorgd kan worden dat mensen met dementie langer zelfstandig kunnen wonen. De bijgevoegde tekening geeft hiervan een illustratie.

Wij zien daarom graag de volgende suggesties voor aanpassingen en toevoegingen aan de subsidieregeling:

- *Breid in art. 1.1 de definitie uit van een zorggeschikte wooneenheid, zodat de wooneenheid naast rolstoel- en rollatorgeschikt ook geschikt is voor het gebruik van domotica en zorgtechnologie.*
- *Stel in art. 2.2a. een maximum aan het aantal zorggeschikte wooneenheden die worden verhuurd aan mensen met een Wlz-indicatie.*

- Voeg aan art. 2.2d. toe dat zowel de woonvorm als alle wooneenheden voorzien in een infrastructuur voor telefonische en digitale bereikbaarheid van zorgverleners en voor zorgverlening op afstand.
- Maak transformatie van een verpleeghuis naar een geclusterde woonvorm mogelijk, door in art. 2.2e het percentage van 30% te verhogen van de wooneenheden waar Wlz-zorg geleverd is in de twee jaar voorafgaand aan de aanvraag.

Verklaring van dementievriendelijk bouwen en rol gemeente te vrijblijvend

Alzheimer Nederland ziet het als een eerste goede stap dat in de regeling is opgenomen dat de aanvrager een verklaring moet indienen dat rekening wordt gehouden met dementievriendelijk bouwen. Wij vinden deze voorwaarde echter te vrijblijvend. Alzheimer Nederland vraagt zich af of én hoe deze verklaring wordt beoordeeld en of de verklaring geldt voor alle wooneenheden of een select aantal wooneenheden die de aanvrager aan mensen met dementie wil aanbieden. Wat betreft Alzheimer Nederland dienen alle ouderenwoningen dementievriendelijk te zijn. In de regeling wordt voor de verklaring verwezen naar de toolkit dementievriendelijk wonen, opgesteld door het Kenniscentrum Wonen en Zorg in 2018. Een mooi startpunt, maar wij zien liever een verwijzing naar het Programma van Eisen dat Alzheimer Nederland samen met Woonzorg Nederland heeft ontwikkeld. Dit programma zal in het najaar gepresenteerd worden en delen wij graag.

De gemeente speelt een belangrijke rol in de totstandkoming van voldoende geschikte woningen voor ouderen. Ook draagt de gemeente verantwoordelijkheid voor het versterken van de sociale basis, door bijvoorbeeld het stimuleren en faciliteren van ontmoetingsplekken voor ouderen. Volgens Alzheimer Nederland zou de gemeente daarom één van de indienende partijen moeten zijn van de aanvraag. In dit subsidieregeling wordt de gemeente echter nog niet genoemd.

Wij zien daarom graag de volgende suggesties voor aanpassingen en toevoegingen aan de subsidieregeling:

- Voeg aan art. 2.1h. de gemeente toe als partij voor de gezamenlijke verklaring.
- Voeg aan art. 2.1i. toe dat de aanvrager een verklaring moet indienen dat bij de bouw rekening is voldaan aan eisen uit het Programma van Eisen van Alzheimer Nederland en Woonzorg Nederland.

Ontmoetingsruimte mét community manager

Alzheimer Nederland is blij dat een geclusterde woonvorm is gedefinieerd als een plek waar een ontmoetingsruimte aanwezig is. Uit onderzoek¹ lijkt dat de ontmoetingsplek als een belangrijke woonbehoefte wordt gezien door mensen met dementie. Een plek waar men anderen kan ontmoeten en waar activiteiten plaatsvinden draagt bij aan een dag die moeite waard is en zorgt ervoor dat mensen met dementie sociale contacten behouden. Ook geeft het mantelzorgers de kans om even op adem te komen. Bovendien helpt het ook mensen uit de buurt om sociaal en fysiek actief te blijven.

¹ https://alzheimer-nederland-production.s3.eu-central-1.amazonaws.com/s3fs-public/media/2023-01/documents/AN_Rapport%20onderzoek%20woonvormen_04-2021.pdf?VersionId=XKo8Oo1Rnpz6WrRf9CNKMj2e8fbyZrb7

Mensen met dementie kunnen initiatief verliezen en daardoor sociaal geïsoleerd raken. Daarom is het van belang dat aan een ontmoetingsplek ook een community manager is verbonden, die activiteiten in de ontmoetingsruimte organiseert en mensen (met dementie) hiervoor uitnodigt. Naast de community manager spelen ook vrijwilligers een belangrijke rol in het draaiend houden van een ontmoetingsplek. Dit onderstreept het belang van de gespikkelde woonvorm, omdat dit de kans verhoogt dat de bewoners zonder zorgvraag als vrijwilligers of als buurvrouw of buurman betrokken willen zijn bij de ontmoetingsplek. Met de regeling wordt alleen voorzien in een financiële compensatie voor de bouw van de ontmoetingsplek die verbonden is aan een geclusterde woonvorm, maar ook daarna is structurele financiering noodzakelijk. Alzheimer Nederland ziet dit onvoldoende gewaarborgd met deze regeling. Ook zou Alzheimer Nederland graag zien dat de ontmoetingsruimte geëxploiteerd kan worden door een organisatie die niet is verbonden aan de geclusterde woonvorm. Zo kunnen ook burgerinitiatieven een rol spelen bij een ontmoetingsruimte en zorgen we dat de ontmoetingsruimte vraaggestuurd is.

- *Pas in art. 1.1 definitie van ontmoetingsruimte aan zodat de exploitatie van ontmoetingsruimte ook gedaan kan worden organisaties of initiatieven die niet verbonden zijn aan de woonvorm.*

Neem voor meer informatie contact op met Anne de Boer: a.deboer@alzheimer-nederland.nl